

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CENTRUL DE RESURSE UMANE ÎN SĂNĂTATE PUBLICĂ**

**CURRICULUM DE PREGĂTIRE
ÎN SPECIALITATEA**

GASTROENTEROLOGIE

**Toate drepturile privind publicarea și difuzarea acestei lucrări aparțin
Ministerului Sănătății**

Ministerul Sanatatii
COMISIA DE GASTROENETROLOGIE

Curricula de rezidentiat

Specialitatea: GASTROENTEROLOGIE

Denumirea specialitații:GASTROENTEROLOGIE-HEPATOLOGIE

Conținutul specializării: funcționarea normală, diagnosticul, tratamentul și recuperarea pacienților cu boli ale tubului digestiv de la gură la anus și a sistemului hepatobiliar(ficat, veziculă biliară,cai biliare și pancreas).Ariile adiționale includ **nutriția și deficiențele nutriționale,oncologia digestivă,prevenirea și screeningul bolilor digestive**-indeosebi a cancerului colorectal. Gastroenterologia cere un înalt complex decizional bazat pe un număr mereu în creștere de tehnici endoscopice diagnostice și terapeutice.

Este o specialitate care necesită cunoștințe solide, dexteritate manuală, îndemânare și abilitate pentru rezolvarea problemelor complexe pe care le implică

Specializarea are ca scop dobândirea de cunoștințe,îndemânare și comportament conform standardelor europene,astefel încât să fie capabil să practice autonom gastreenterologia și hepatologia fără supravizare,dar fără a elimina consultarea cu colegii și activitatea în echipă.

Durata specializării: 5 ani.Rezidentiatur trebuie să asigure un standard înalt de pregătire,compatibil cu standardele Europene.Se desfasoara in unitatile medico-sanitare acreditate care au în componenta platoul complet de endoscopie digestiva superioara si inferioara, diagnostica si terapeutica, laborator de ecografie diagnostica si interventioanala,laborator de explorari digestive functionale.

Abilitarea în Endoscopia intervenționala(nivel II),Ecoendoscopie,Hepatologie(TIPS)-transplant hepatic etc, oncologie digestivă, se obține după specializarea (echivalentul anului VI- de specializare europeană)

Obținerea specializării: prin rezidențiat si certificare prin examen desfasurat in centrele de formare acreditate care indeplinesc conditiile mentionate..

Examenul va curprinde:

Evaluarea îndeplinirii baremului de manopere endoscopice și ecografie abdominală prevăzut de Curriculă(Caietul de rezidențiat-Lok-book)

Rezidentul trebuie să fi publicat cel puțin un articol într-o revista de Gastroenterologie sau să fi prezentat oral o lucrare la Congresul National (sau un Congres International) de gastroenterologie.

Examenul se va desfășura într-unul din centrele acreditate și va consta din:

Proba scrisă din tematica modulelor de Medicină internă și Gastroenterologie

Proba clinică 1 caz clinic din tematica de Gastroenterologie

Proba practică: executarea în fața comisiei a unei gastroscopii-colonoscopii- eventual cu o meneză terapeutică: hemostază-polipectomie.

Structura modulelor de rezidențiat:

1. Medicină internă	12 luni—	anul I
2. Urgente-ATI-	3 luni –	anul II
3. Oncologie, Hematologie	2 luni-	anul II
4. Ecografie abdominală-Imagistică	4 luni –	anul II din care:
-3 luni-ecografie abdominală: (1 lună ecografie intervențională)
-CT, RMN-1 luna
5. Endoscopie-	4 luni -	anul II-III
(îndeplinirea baremurilor de examinare în ecografie abdominală și endoscopie se realizează în anii 3 -5 de rezidențiat)
6. Gastroenterologie	31 de luni	anul III,IV și V
7. Chirurgie digestiva	2 luni –	anul IV
8. Bioetică	2 săptămâni	anul V

La sfârșitul modulelor de Medicina internă,Gastroenterologie I și Gastroenterologie II se va face o evaluarea a cunoștințelor teoretice.

Baremul activităților practice:

I.ENDOSCOPIE

Endoscopii digestive superioare (eso-gastro-duodenoscopii).....	200
Tehnici hemostatice (sângerări non variceale și variceale).....	30
Colonoscopii totale.....	200
Rectoscopii-sigmoidoscopii.....	30
Polipectomii.....	50
Dilatații cu balon.....	10
PEG.....	5

II.ECOGRAFIE ABDOMINALĂ

1. Ecografie abdominală inclusiv examinare cu contrast:.....	200

Calificare (Diploma) obținută prin rezidențiat:

Medic specialist **Gastroenetrologie-Hepatologie** cu competențe în:
Endoscopie digestiva nivel I (cuprinde endoscopia diagnostica superioara si inferioara, polipectomiile si hemostaza endoscopica) si
Ecografie abdominala.

18 aprilie 2017

Prof.dr.Oliviu Pascu

CURRICULA DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA GASTROENTEROLOGIE-HEPATOLOGIE

ANUL I- MEDICINĂ INTERNĂ

1. MODULUL DE MEDICINĂ INTERNĂ: 12 luni- 1 oră curs/săpt- 30 ore activitate practică

Tematica-lecțiilor conferință: 48 ore de curs

- 1) Bronhopneumopatiile cronice obstructive (bronșita cronică, emfizem pulmonar)
- 2) Astmul bronșic
- 3) Pneumoniile
- 4) Pleureziile
- 5) Cancerul bronșic
- 6) Cordul pulmonar cronic. Embolia pulmonară
- 7) Edemul pulmonar
- 8) Angina pectorală
- 9) Infarctul miocardic
- 10) Tulburări de ritm și conducere (tablou clinic, diagnostic)
- 11) Insuficiența cardiacă
- 12) Hipertensiunea arterială esențială și hipertensiunile arteriale secundare
- 13) Glomerulonefritele acute și cronice. Insuficiența renală cronică
- 14) Pielonefritele acute și cronice
- 15) Diabetul zaharat. Complicații
- 16) Tulburările de nutriție. Alergii alimentare. Principiile regimurilor alimentare de substituție și de excludere
- 17) Sindromul metabolic. Obezitate. Hiperlipemii
- 18) Anemiile
- 19) Sindroamele hemoragipare
- 20) Poliartrita reumatoidă
- 21) Colagenozele. Vasculite. Boli autoimune

Baremul activităților practice.

1. Examenul coprologic. Valoarea diagnostică
2. Computer tomografia toracică, vasculară, cerebrală. Interpretarea rezultatelor:
3. Radiologie pulmonară – interpretare:
4. Radiologia cordului, modificări patologice: interpretare
5. Ecocardiografie – interpretare:

6. Probe respiratorii interpretare
7. Toracocenteza – efectuare
8. Explorare renală – interpretare

Evaluarea cunoștințelor teoretice de Medicina interna

**ANUL II: ONCOLOGIE- HEMATOLOGIE, ATIECOGRAFIE-IMAGISTICĂ-
ENDOSCOPIE- 1 oră curs/săpt- 30 ore act.practică/săpt.**

1. MODULUL DE ONCOLOGIE - HEMATOLOGIE

Tematica lecțiilor conferință: 8 ore de curs

- 1) Epidemiologia cancerelor digestive.
- 2) Carcinogeneza. Dezvoltarea locală și metastazarea în cancer. Stadializare
- 3) Metode de diagnostic în cancerele digestive. Screeningul in oncologia digestiva
- 4) Chimioterapia cancerelor digestive. Radioterapia cancerelor digestive
- 5) Metode paleative de tratament în cancerele avansate. Combaterea durerii în cancer. Psiho-oncologie
- 6) Pacientul in stadiul terminal
- 7) Sindroame mieloproliferative. Sindroame adenomegalice. Splenomegaliile
- 8) Leucemiile acute si cronice
- 9) Limfoamele.B.Hodgkin
- 10) Trombocitopeniile. Trombocitopatiile

Baremul activității practice

1. Tehnica examenului clinic al bolnavilor de cancer – Examenul clinic în raport cu localizările neoplaziei
2. Tehnica administrării citostaticelor în diverse neoplazii ale tubului digestiv; aprecierea gravității reacțiilor adverse
3. Frotiu de sânge periferic – efectuare și interpretare
4. Puncție medulară – interpretare
5. Biopsie osoasă (asistare)
6. Indicațiile transplantului de măduvă – principii
7. Biopsie ganglionară – tehnică, indicații

2. MODULUL DE A.T.I.

Tematica lecțiilor conferință: 12 ore de curs

- 1) Transfuziile de sânge: metodologie, indicații, riscuri
- 2) Șocul: fiziopatologie, clasificare, tratament
- 3) Sindromul insuficienței multiple de organ
- 4) Comele: clasificare, stadializare, etiologie, conduită terapeutică
- 5) Insuficiența respiratorie. Sindromul de detresă respiratorie
- 6) Moartea clinică, moartea biologică: criterii de evaluare

- 7) Prelevarea de organe: criterii de intervenție
- 8) Tulburările echilibrului acido-bazic
- 9) Hipovolemia: etiologie, intervenție terapeutică
- 10) Nutriția parenterală
- 11) Metodologia monitorizării pacienților în serviciile de terapie intensivă
- 12) Encefalopatia hepatică – principii terapeutice

Baremul activității practice

1. Anestezia locală – tehnică
2. Monitorizarea pacienților cu insuficiență respiratorie. Valori normale și patologice ale gazelor respiratorii și din sânge
3. Pulsoximetru – utilizare
4. Defibrilarea și cardioversia
5. Introducerea și poziționarea sondei Blakemore
6. Aspirația gastrică
7. Puncția subclavei
8. Oxigenoterapia
9. Administrarea aerosolilor
10. Puncționarea arterei radiale
11. Tehnica anesteziei cu propofol

3. MODULUL DE ECOGRAFIE ABDOMINALA-IMAGISTICĂ 4 luni

Tematica lecțiilor conferință: 16 ore

1. Ecografia: istoric-principii de realizare
2. Aparatură- tipuri de ecografe
3. Ecografia abdominală
4. Anatomia secționala a ficatului-ficatul normal
5. Examinarea pancreasului-semiologia patologiei pancreatice
6. Explorarea ecografica a intestinului și vaselor
7. Ecografia cu contrast-performanțe,utilizare
8. Ecoendoscopia- principii tehnice-condiții de examinare
9. Ecoendoscopia: performanțe,puncția ecoghidată, drenaje,stentări
10. Ecografia intervențională: indicații performanțe
11. Puncția hepatică ecoghidată
12. Drenajul biliar extern
13. CT abdominal: principii, protocoale, interpretarea rezultatelor
14. CT- cu substanță de contrast-protocoale
15. RMN abdominal –
16. Colangio-RMN – interpretarea rezultatelor

Baremul activităților practice

2. Ecografie abdominală- cunoașterea aparatelor
3. Tehnica examinării
4. Manevrarea transductorului
5. Comunicarea cu pacientul
6. Asistare- demonstrarea aspectului normal:
 - a. Ficat
 - b. Vezicula biliară
 - c. Pancreas
 - d. Intestine
 - e. Vase
7. Examinarea cu contrast-principii
8. Achiziția de imagini
9. Buletinul ecografic.
10. Puncțiile ecoghidate, alcoolizarea tumorilor hepatice, ablația cu radiofrecvență (asistare)
11. CT-abdominal,interpretarea rezultatelor: 30
12. RMN-colangioRMN-interpretarea rezultatelor: 20

4.MODULUL DE ENDOSCOPIE

Tematica lecțiilor conferință: 12 ore de curs

1. Istoricul endoscopiei
2. Gastroscopia:indicații,contraindicații,poziționarea pacientului- raporturi anatomice
3. Sedarea-analgezia-hipnoza în endoscopie
4. Stomacul normal
5. Patologia endoscopică a esofagului și stomacului
6. Dilatarea și stentarea stenozelor esofagiene-
7. Hemostaza endoscopică în hemoragiile non-variceale
8. Scleroterapia și bandarea varicelor esofagiene
9. Polipectomia gastrică-
10. Colonoscopia-tehnica,indicații, contraindicații
11. Patologia endoscopică a colonului
12. Polipectomia- tehnică- indicații,complicații
13. Hemoragiile digestive inferioare
14. Patologia ano-rectala:hemoroizi,fisuri,proceduri endoscopice de tratament

Baremul activităților practice Endoscopie I

1. Executare gastroscopii, colonoscopii pe simulator-100
2. Consimțământul informat
3. Comunicarea cu pacientul-informarea asupra constatărilor neplăcute (bad news)
4. Decontaminarea endoscopului-sterilizarea
5. Asistare gastroscopii-colonoscopii-
6. Proctoscopia
7. Executare parțială, sub supraveghere de gastroscopii
8. Executare parțială- sub supraveghere-colonoscopii

ANUL III- GASTROENTEROLOGIE

1 ora curs/săpt- 30 ore activitate practică + garzi

1.MODULUL DE GASTROENTEROLOGIE I

Tematica lecțiilor conferință : 44 ore de curs

- 1) Hormonii gastrointestinali-neurotransmisia.
- 2) Principii de prevenție in Gastroenterologie
- 3) Fiziologia tractului digestiv, secreție, motilitate, absorbție
- 4) Refluxul gastroesofagian. Boala de reflux gastroesofagian și complicațiile
- 5) Esofagitele. Diverticuli esofagieni
- 6) Esofagul Barrett
- 7) Disfagia acută
- 8) Tulburările motorii esofagiene: achalazia, spasmul esofagian difuz, esofagul hiperperistaltic
- 9) Cancerele esofagiene
- 10) Gastritele acute și cronice
- 11) Helicobacter pylori
- 12) Ulcerul gastric și duodenal. Complicații
- 13) Inhibitorii pompei de protoni-
- 14) Tumorile benigne
- 15) Precancerozele gastrice
- 16) Stenozele pilorice-duodenale
- 17) Cancerul Gastric
- 18) Hemoragia digestivă superioară
- 19) Sindromul Mallory Weiss
- 20) Sângerările variceale
- 21) Principii de farmacologie clinică în gastroenterologie
- 22) Diareile acute și cronice
- 23) Sindromul de malabsorbție

- 24) Durerea abdominală
- 25) Enteropatia glutenică. Enteropatii disenzimatice.
- 26) Carențe dizaharidazice
- 27) Boala Whipple. Sindromul intestinului scurt. Sindromul de ansă oarbă. TBC intestinal
- 28) Infarctul intestinal. Insuficiența arterială
- 29) Parazitozele intestinale (manifestări clinice, forme clinico-etologice)

Baremul activităților practice: Endoscopie II

9. Endoscopii digestive superioare: 130
 - a. polipectomii gastrice: 5-10
 - b. hemostază endoscopică la HDS variceale: 10
 - c. hemostază endoscopică la HDS nevariceale: 10
10. Colonoscopii: 100
 - polipectomii: 20
2. Dilatări de stenoze esofagiene sau achalazii: 5-10
3. Gastrostomă percutană: 5-10
4. Asistare la următoarele manevre de endoscopii intervenționale:
 - ERCP: 30
 - ecoendoscopii – puncții cu ac fin ecoghidat: 20
 - protezări biliare, pancreatice, drenaje endoscopice endocavitare- 10
 - Mucosectomii, disecții submucosale, POEM
5. Paracenteza-efectuare
6. Puncție biopsie hepatică percutană (inclusiv ecoghidată)-efectuare cel puțin -5
7. Explorarea cu capsulă endoscopică. Asistare, interpretarea rezultatelor

Anul IV:MODULELE: GASTROENTEROLOGIE- CHIRURGIE

1. MODULUL DE GASTROENTEROLOGIE II- 46 SĂPTĂMÂNI

1 ora curs/sapt-30 ore activitate practică+ garzi

Tematica lecțiilor conferință- 46 ore de curs:

1. Boala Crohn
2. Colita ulcerativă
3. Patologia funcțională digestivă.
4. NSAD- și tunul digestiv
5. Intestinul iritabil.
6. Incontinența fecală
7. Constipația
8. Microbiomul intestinal
9. Polipii colonici.
10. Polipozele digestive

11. Cancerul colorectal
12. Diverticuloza colonică
13. Suferințele ano-rectale
14. Pancreatitele acute
15. Pancreatitele cronice
16. Cancerul pancreatic
17. Tumorile endocrine pancreatice
18. Tumorile chistice pancreatice

2. MODULUL DE CHIRURGIE DIGESTIVA- 2 SĂPTĂMÂNI

Tematica lecțiilor conferință: 8 ore de curs

1. Chirurgia laparoscopică. Principii. Tehnica. Indicații
2. Chirurgia esofagului
3. Cardio-miotomia. Procedee antireflux
4. Chirurgia stomacului (ulcer, cancer, chirurgie bariatrică)
5. Chirurgia bilio-pancreatică
6. Chirurgia colonului
7. Infarctul intestino-mezențeric
8. Patologia ano-rectală

Baremul activităților practice

1. Anestezia locală- tehnică-riscuri-coplicații
2. Incizia abdominală
3. Sutura plăgilor abdominale
4. Asistare la intervențiile chirurgicale abdominale
5. Asistare chirurgie laparoscopică
6. Tehnici chirurgicale anorectale-asistare

ANUL V: GASTROENTEROLOGIE III- BIOETICĂ

1. MODULUL DE GASTROENTEROLOGIE III-46 SĂPT

Tematica lecțiilor conferință: 46 ore de curs

2. Sindromul icteric
3. Litiaza biliară.
4. Sindromul postcolecistectomie
5. Colecistitele.
6. Angiocolitele acute
7. Icterele familiale
8. Hepatitele medicamentoase
9. Hepatitele cronice virale B,
10. Hepatita virală C,
11. Hepatita autoimună
12. Ficatul gras.
13. Steato-hepatita non alcoolică (NASH)

14. Patologia hepatică alcool - indusă
15. Cirozele hepatice.
16. Complicațiile cirozelor hepatice
17. Ascita, peritonita bacteriană spontană,
18. Hemoragiile variceale,
19. Encefalopatia hepatică
20. Sindromul hepatorenal
21. Cancerul hepatic
22. Cancerul căilor biliare
23. Tumorile benigne ale ficatului
24. Transplantul hepatic- indicații, urmărirea post transplant
25. Peritonitele acute și cronice.
26. TBC peritoneal.
27. Mesangioamele
28. Suferințele digestive de origine vasculară
29. Hipertensiunea portală – etiologie, patogenie, complicații
30. Hemoragiile variceale
31. TIPS
32. Afecțiuni hepatice cu determinare genetică (CBP, CSP,
33. Boala Wilson, deficitul de alfa 1-antitripsină,
34. Hemocromatoza deficitul de G4.

MODULUL DE BIOETICA:2 săptămâni

Tematica cursurilor conferință: 2 ore

1. Pacientul digestiv in faza terminală. Atitudinea gastroenterologului față de pacienții incurabili și muribunzi.
2. Paliatia în gastroenterologie: indicații, beneficii, riscuri.

18 aprilie 2017

Presedintele Comisiei de Gastroenterologie

Prof.dr Oliviu Pascu

